

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DENİZLİ SARAYKÖY BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	19

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu	6
Tablo 8: Taşınırın İcmal Cetveli ile Bilançodaki Değerleri Tablosu.....	14
Tablo 9: Doğrudan Temin ve Pazarlık Kapsamındaki Alımlar ve Ödenekleri Toplamı	15
Tablo 10: Kısımlara Bölünen Mal ve Hizmet Alımlarından Örnekler Tablosu.....	16

KISALTMALAR

KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TL	Türk Lirası
KİK	Kamu İhale Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Kayıtlı Alacaklar İçin Tahakkuk Eden Gecikme Zammı ve Faizlerin İzlenmemesi
2. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Vadesine Göre Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi
3. Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınıra Tabi İşler İçin Yapılan Harcamaların %10 Sınırını Aşması
2. Süreklilik Gösteren Bazı Mal Alımlarının Doğrudan Temin Sınırının Altında Kalacak Şekilde Kısımlar Halinde Alınması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Sarayköy Belediyesi 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 10.7.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 3.7.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri

hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Sarayköy Belediyesinin karar organı olan Sarayköy Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 16 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantı da belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Sarayköy Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 7 adet birim

belirlenmiştir. Bunlar Fen İşleri, İmar ve Şehircilik, Destek Hizmetleri, Ulaşım Hizmetleri, Tarımsal Hizmetleri, İktisadi ve Sosyal Tesis İşletmesi ve Zabıta Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı 1 adet memur kökenli başkan yardımcısı, 1 adet meclis kökenli başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 8 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tablo da detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	219	27
Sözleşmeli Personel	-	1
Kadrolu İşçi	109	9
Geçici İşçi	-	0
Toplam	328	37
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	115

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Sarayköy Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Sarayköy Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıllan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek	Eklene /Düşülen Ödenek(TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	0,00	26.221.000,00	0,00	3.339.000,00	29.560.000,00	27.195.629,38	2.364.370,62

2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	4.636.000,00	0,00	-1.140.000,00	3.496.000,00	2.517.272,95	978.727,05
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	68.399.000,00	0,00	33.683.000,00	102.082.000,00	95.339.885,16	6.742.114,84
4	Faiz Giderleri	0,00	1.025.000,00	0,00	2.130.000,00	3.155.000,00	3.153.516,82	1.483,18
5	Cari Transferler		2.190.000,00	0,00	1.556.000,00	3.746.000,00	3.619.726,25	126.273,75
6	Sermaye Giderleri	30.445.000,00	37.400.000,00	0,00	-27.045.000,00	40.800.000,00	40.424.750,14	375.249,86
7	Sermaye Transferleri	0,00	400.000,00	0,00	-400.000,00	0,00	0,00	0,00
8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Yedek Ödenek	0,00	12.500.000,00	0,00	-12.123.000,00	377.000,00	0,00	377.000,00
Toplam		30.445.000,00	152.771.000,00	0,00	0,00	183.216.000,00	172.250.780,70	10.965.219,30

Sarayköy Belediyesinin 2023 mali yılı başlangıç bütçesi ile 152.771.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 30.445.000,00 TL 2023 yılı ödenek toplamı 183.216.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 172.250.780,70 TL Bütçe Gideri yapılmış ve kalan 10.965.219,30 TL ödenek iptal edilmiş olup, 2024 yılına ödenek devretmemiştir

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	21.765.000,00	16.841.742,74	5.013,02	16.836.729,72	77,36
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.068.000,00	34.746.284,50	1.126,00	34.745.158,50	383,16
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	18.750.000,00	7.875.786,83		7.875.786,83	42
05-Diğer Gelirler	61.680.000,00	61.869.274,91	606,54	61.868.668,37	100,31
06-Sermaye Gelirleri	22.050.000,00	38.964.373,00	0,00	38.964.373,00	176,71
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	133.313.000,00	160.297.461,98	6.745,56	160.290.716,42	120,24

Buna göre 2023 yılında net bütçe geliri %120,24 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Vergi gelirleri (% 77,36), Alınan Bağış ve Yardımlar (%42) beklenenin altında, Diğer Gelirler (%100,31), Teşebbüs ve Mülkiyet gelirleri (% 383,16) ve Sermaye Gelirleri (%176,71) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödenegi (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	26.221.000,00	27.195.629,38	103,71

02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.636.000,00	2.517.272,95	54,29
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	68.399.000,00	95.339.885,16	139,38
04-Faiz Gideri	1.025.000,00	3.153.516,82	307,66
05-Cari Transferler	2.190.000,00	3.619.726,25	165,28
06-Sermaye Giderleri	37.400.000,00	40.424.750,14	108,08
07-Sermaye Transferleri	400.000,00	0,00	0,00
08-Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09-Yedek Ödenekler	12.500.000,00	0,00	0,00
Toplam	152.771.000,00	172.250.780,70	112,75

Buna göre 2023 yılında bütçe giderleri %112,75 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Personel Giderleri (%103,71) ve Sermaye Giderleri (%108,08) beklenene yakın gerçekleşirken; Faiz Gideri (%307,66), Cari Transferler (%165,28), Mal ve Hizmet Alım Giderleri (%139,38) beklenenin üstünde; Sermaye Transferleri (%0,00), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri (%54,29) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	7.377.668,91	12.728.105,16	16.841.742,74	72,52	32,31
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.927.478,39	27.256.881,76	34.746.284,50	149,43	27,47
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.086.123,38	2.038.168,03	7.875.786,83	87,65	286,41
Diğer Gelirler	18.789.317,64	34.318.490,50	61.869.274,91	82,64	80,28
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	38.964.373,00	-	-
Toplam	38.180.588,32	76.341.645,45	160.297.461,98	99,94	109,97
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı(-)	-1.277.608,43	-2.042,28	-6.745,56	-99,84	230,29
Net Toplam	36.902.979,89	76.339.603,17	160.290.716,42	106,86	109,97

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 83.951.113,25 TL (%109,97) artış göstermiştir.

Bu çerçevede; Vergi Gelirlerinde 4.113.637,58 TL (%32,31), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde 7.489.402,74 TL (%27,47), Alınan Bağış ve Yardım İle Özel Gelirlerde 5.837.618,80 TL (%286,41), Diğer Gelirlerde 27.550.784,41 TL (% 80,28) artış olmuştur. Artışın büyük oranda Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirlerden Alınan Paydan

kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	13.974.011,78	10.587.690,07	27.195.629,38	-24,23	156,86
SGK Devlet Prim Giderleri	1.242.613,09	1.835.161,48	2.517.272,95	47,68	37,16
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.619.743,71	40.971.056,90	95.339.885,16	325,90	132,70
Faiz Giderleri	1.647.672,79	1.148.674,74	3.153.516,82	-30,28	174,54
Cari Transferler	782.944,88	2.489.176,74	3.619.726,25	217,92	45,41
Sermaye Giderleri	2.854.204,24	19.969.480,98	40.424.750,14	599,65	102,43
Sermaye Transferleri	0,00	130.000,00	0,00	0,00	-1
Toplam	30.121.190,49	77.131.240,91	172.250.780,70	156,07	123,32

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 95.119.539,79 TL (%123,32) artmıştır.

Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 16.607.939,31TL(%156,86), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderlerinin 682.111,47 TL (%37,16) arttığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerinde 54.368.828,26 TL'lik (%132,70), Sermaye Giderlerinde 20.455.269,16 TL'lik (%102,43) ve faiz giderlerinde 2.004.842,08 TL'lik (%174,54) bir artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Geliri 155.860.703,37 TL, Faaliyet Gideri 147.744.488,10 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 8.116.215,27 TL olarak gerçekleşmiştir.

Sarayköy Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiş olup dolaylı hissedarı olduğu şirket bulunmamaktadır.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Kurumun Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Sarayköy Jeotermal Isıtma Ticaret Anonim Şirketi	6.000.000,00	5.996.400,00	99,94

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Sarayköy Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 03.12.2014 tarihli ve 2014/7052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 484 ve 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kurum yöneticileri tarafından personele verilen eğitim programlarında Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkelerine yer verilmediğinden yeterli değildir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan hazırlanmamıştır. Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesi hükmü uyarınca, nüfusu 50.000'in altında bulunan Sarayköy Belediyesinin Stratejik Plan hazırlama yükümlülüğü bulunmamaktadır.

İdare performans programı, Kamu idaresi tarafından Stratejik plan hazırlanmaması nedeniyle mevzuata uygun şekilde hazırlanmamış ve zamanında da yayımlanmamıştır.

İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtarak 'görevler ayrılığı' ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmamıştır.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmamıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının hazırlanmaması,Üst yönetimin İç kontrol izleme ve yönlendirme kurulunu oluşturmaması,görevlendirmemesi sonucu etkin iç kontrolün oluşturulamaması nedenleriyle değerlendirilmemektedir.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. Bu itibarla İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sarayköy Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Kayıtlı Alacaklar İçin Tahakkuk Eden Gecikme Zammı ve Faizlerin İzlenmemesi

121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na kaydedilen vadesi geçmiş alacaklar için tahakkuk etmiş olan gecikme zamları ve gecikme faizleri muhasebe kayıtlarında izlenmemektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Varlıklara ilişkin ilkeler" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde varlıklar arasında yer alan alacaklara ilişkin olarak tahakkuk eden faiz alacaklarının ilgili hesaplarda gösterileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı başlıklı 89'uncu maddesinde 121 numaralı hesabın, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı; 91'inci maddesinde, gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan mali yıl sonuna kadar tahsili gerekenlerden tahsil edilemeyen tutarların, mali yıl sonunda 121 numaralı hesaba borç, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı'na alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Detaylı hesap planları" başlıklı 46'ncı maddesinde kurumlara ait detaylı hesap planlarının, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanacağı düzenlenmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan 2023 Yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda "121.05.01.08.01-Vergi, Resim ve Harç Gecikme Faizleri" ve "121.05.03.04.01-Vergi ve Diğer Amme Alacakları Gecikme Zamları" şeklinde yardımcı hesaplar belirlenmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na kaydedilen vadesi geçmiş alacaklar için tahakkuk etmiş olan gecikme zamları ve gecikme faizlerinin muhasebe kayıtlarında, Detaylı Hesap Planı'nda belirtilen yardımcı hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Belediyenin 2023 bilançosunda 121.05.01.08.01 Vergi, resim ve harç gecikme faizleri ve 121.05.03.04.01 Vergi ve diğer amme alacakları gecikme zamları hesaplarının toplam bakiyesi 45.324,04 TL, Belediyenin gelir programından alınan vadesi geçmiş alacaklar listesinde ise vadesi geçmiş alacakların gecikme zammı ve faizlerinin toplamı 2.876.948,00 TL'dir. Bu nedenle 121 numaralı hesap gerçek değerinden 2.831.623,96 TL daha az görünmektedir.

Yapılan incelemede, anapara ile birlikte tahsil edilen gecikme zam ve faiz tutarlarının, 121 numaralı hesap ile ilişkilendirilmeden doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür.

Vadesi geçmiş alacaklara ilişkin tahakkuk etmiş gecikme zammı ve faizlerinin muhasebe kayıtlarında izlenmemesi sonucu Belediyenin alacakları, mali tablolarında gerçek değerinden daha az görünmektedir.

Kamu İdaresinin takipli alacakları mali tablolarda 2.831.623,96 TL hatalı yer almaktadır. Bu itibarla, Vadesi geçmiş alacaklara ilişkin tahakkuk etmiş gecikme zammı ve faizlerinin muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Vadesine Göre Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi

İdarece bir yıl veya daha uzun süreyle kiraya verilen taşınmazlara ilişkin kira gelirlerinden peşin tahsil edilenler vadesine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda izlenmemektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde tanımlanan "Dönemsellik" kavramına göre, kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı" başlıklı 287'nci maddesine göre gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere, 380 numaralı hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 288'inci maddesinde, peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabı'na, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi

gereken kısmının 380 numaralı hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'na alacak, tahsil edilen tutarın tamamının ilgili hesaplara borç kaydedileceği; 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan yılı takip eden yılda gelirler hesabına aktarılması gerekenlerin dönem sonunda 380 numaralı hesaba alacak, 480 numaralı hesaba borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Anılan mevzuat hükümlerine göre peşin tahsil edilen gelirlerin ilgili dönemlerine uygun olarak muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede kiraya verilen bazı taşınmazlara ilişkin üç aylık veya bir yıllık kira gelirleri toplamı 3.104.300 TL'nin peşin tahsil edildiği, tahsil edilen tutarların 380 veya 480 numaralı hesaplar kullanılmaksızın doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, dönemsellik ilkesi gereği kira gelirlerinden peşin tahsil edilenlerinin vadesine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı veya 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması

Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinde yer alan devir tutarları ile mali tablolarda yer alan tutarlar arasında uyumsuzluk görülmüştür.

18.01.2007 tarihli ve 26407 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 12-30 maddelerini kapsayan "Taşınır İşlemleri" başlıklı 4'üncü Bölümünde; taşınırların nasıl kaydedileceği, değer tespitlerinin nasıl yapılacağı, elde edinme ve elden çıkış yöntemlerine göre (satın alınma, devir, tahsis, hibe, kullanma, tüketim, hurdaya ayırma, tasfiye, satış gibi) taşınırlarla hangi belgeler ile giriş – çıkış işlemlerinin nasıl yapılacağı detaylı bir biçimde belirlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, kurumun 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile 153 Ticari Mallar Hesabı'nın (kurumda bütçe içi işletme olması nedeniyle satın alındığında 153 hesabına kaydedilmesi gereken mal ve malzemeler bulunmaktadır) icmal cetvelinde ve muhasebe kayıtlarında herhangi bir bakiye vermediği, 253 Tesis Makine ve Cihazlar, 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar Hesaplarıyla ilgili olarak ise bu hesap kodlarında yer alan taşınır değerlerinin icmal cetveli ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk bulunduğu görülmüştür.

150 ve 153 numaralı hesapların bakiye vermemesi, satın alınan taşınır malzemelerin tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verildiği veya kullanıldıkları zaman bu hesaba alacak, 630 Giderler hesabına borç kaydedilmesi gerektiği halde, tüketilmeleri

beklenmeksizin alınma tarihinde hemen gider yazılarak çıkış kayıtlarının da yapılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak 253, 254 ve 255 numaralı hesapları ilgilendiren dayanıklı tüketim malzemeleri için böyle bir durum söz konusu değildir.

Aşağıdaki tabloda 253, 254 ve 255 numaralı hesaplarla ilgili olarak icmal cetveli ile bilanço değerleri arasındaki fark gösterilmiştir.

Tablo 8: Taşınırın İcmal Cetveli ile Bilançodaki Değerleri Tablosu

Hesap Alanı	İcmal Cetveli (TL)	Bilanço (TL)	Fark (TL)
253-Tesis Makine ve Cihazlar	155.990,84	2.107.854,73	1.951.863,89
254-Taşıtlar	0,00	8.759.144,74	8.759.144,74
255-Demirbaşlar	1.777.014,59	8.052.441,13	6.275.426,54
TOPLAM	1.933.005,43	18.919.440,60	16.986.435,17

Kamu İdaresinin bilanço ile icmal cetveli arasında, dayanıklı taşınır malların yer aldığı 253, 254 ve 255 numaralı hesapların her birinde fark olduğu toplamda bilanço ile icmal cetveli arasında 16.986.435,17 TL fark olduğu görülmektedir. İcmal cetvelleri ile muhasebe kayıtları arasında denkliğin sağlanıp sağlanmadığının ve fiili durum ile kayıtların birbirine uygun olup olmadığının takibinin yapılması önem arz etmektedir. Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile mali tablolardaki taşınır hesaplarının uyumsuz olması mali tabloların güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

Kamu İdaresince, taşınır hesaplarının yer aldığı bilanço ile icmal cetvelindeki taşınırın tutarlarında uyum ve denkliğin sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınır Tabii İşler İçin Yapılan Harcamaların %10 Sınırını Aşması

Kamu idaresinin doğrudan temin ve pazarlık usulleriyle yapmış olduğu mal alımlarına ilişkin ödenen bedellerin, kanunla belirlenen sınırları aştığı ve %10'u aşan kısım için Kamu İhale Kurumundan onay alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanun'un "Pazarlık" başlıklı 21/f maddesinde İdarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulüyle; "Doğrudan Temin" başlıklı 22/d maddesinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi

aşmayan ihtiyaçlarını doğrudan temin usulüyle giderebileceği belirtilmiştir. (KİK 2023/1 no lu tebliğ ile 2023 için belirlenen limitlere göre)

Aynı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde ise; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unun KİK'in uygun görüşü olmadıkça aşlamayacağı düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, idarelerin 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddelerinde parasal limitleri belirlenen işler için yapacakları harcamaların yıllık toplamı konulacak ödeneklerin %10'unu aşmamalı, aşacak kısım için ise KİK'in onayı alınmalıdır.

Kurumun 2023 yılında 21/f ve 22/d kapsamında gerçekleştirdiği mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödenek ve harcama tutarlarını gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 9: Doğrudan Temin ve Pazarlık Kapsamındaki Alımlar ve Ödenekleri Toplamı

Harcama Türü	Toplam Ödenek (TL)	%10 Sınırı (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21-f ve 22-d Harcama Toplamı (TL)	%10'u aşan Harcama (TL)
Mal Alımları	99.109.000,00	9.910.900,00	60.092.483,19	2.043.870,81	62.136.354,00	52.225.454,00
Hizmet Alımları	40.067.000,00	4.006.700,00	6.893.722,36	0.00	6.893.722,36	2.887.022,36
Yapım İşleri	44.040.000,00	4.404.000,00	0.00	0.00	0.00	0.00
Toplam	183.216.000,00	18.321.600,00	66.986.205,55	2.043.870,81	69.030.076,36	50.708.476,36

Tablo incelendiğinde, yapım işleri için doğrudan temin ve pazarlık usulleriyle harcama yapılmadığı, ancak mal alımları için konulan ödeneğin yaklaşık beş kat aşarak 52.225.454,00 TL, hizmet alımları için ise konulan ödenek aşarak 2.887.022,36 TL fazladan harcama yapıldığı anlaşılmaktadır. Tablonun geneline bakıldığında ise doğrudan temin ve pazarlık ile yapılan alımların, bu amaçla konulan toplam ödeneği 50.708.476,36 TL aştığı görülmektedir.

İhale mevzuatına uygun olarak işlemlerin yürütülebilmesi için doğrudan temin kapsamındaki harcamalarda %10 sınırının dikkate alınması, sınırın aşılabileceği durumlarda ise Kamu İhale Kurumu onayının alınarak işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Süreklilik Gösteren Bazı Mal Alımlarının Doğrudan Temin Sınırının Altında Kalacak Şekilde Kısımlar Halinde Alınması

Kamu İdaresi tarafından yapılan bazı mal alımlarının doğrudan temin sınırının altında kalacak biçimde kısımlar halinde temin edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiş

olup söz konusu maddenin devamında ise aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin (d) fıkrasında büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin idarelerin 431.810,00 TL'yi, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlarının, ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir. (Belirtilen rakamlar KİK'in 25.01.2023 tarih ve 32084 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2023/1 sayılı Genel Tebliği gereği 2023 yılı için uygulanmak üzere belirlenen eşik değerlerdir.)

Anlaşılabacağı gibi nitelik olarak aynı mahiyette olan ve satın alınan zaman, temin edilen kaynak gibi unsurlar bakımından aralarında fark bulunmayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin yukarıda belirtilen eşik değerlerin altında kalması amacıyla kısımlara bölünmemesi gerekmektedir. Sınır değer ne olacağı ise ilgili idarenin büyükşehir belediyesi sınırlarında olup olmadığına göre belirlenmektedir. Buna göre Sarayköy Belediyesi Denizli Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde bulunduğundan bu Belediye için 2023 yılında uygulanacak olan doğrudan temin sınırı da 431.810,00 TL olacaktır.

Yapılan incelemelerde, bazı mal ve hizmetlerin temininin açık ihale yöntemi yerine doğrudan temin usulüyle gerçekleştirildiği görülmüştür. Alınan bu mal ve hizmetlerle ilgili ödeme emri belgeleri, faturalar ve doğrudan temin onay evrakları incelendiğinde aynı firmadan satın alınan malların, ödeme emri belgesi tarihlerinin, fatura tarihlerinin ve doğrudan temin onay tarihlerinin ya aynı gün olduğu ya da takip eden birbirine yakın günler olduğu görülmüştür.

Aşağıdaki tabloda her biri doğrudan temin sınırının altında olan ancak toplandığında bu sınırı aşan aynı ya da yakın tarihli işlemlerden bazılarının örnek olarak yer verilmiştir

Tablo 10: Kısımlara Bölünen Mal ve Hizmet Alımlarından Örnekler Tablosu

Belge Tarihi	Belge No	D.T. Onay Tarihi	Fatura Tarihi	Alınan Mal	KDV Hariç Tutarı (TL)
16.03.2023	701	03.02.2023	06.03.2023	Parke Taşı ve Bordür Taşı İşçiliği (Kaldırım Yapımı)	406.900,50
31.05.2023	1369	03.04.2023	10.05.2023	Parke Taşı, Bordür Taşı ve Kanalizasyon Baca Yükseltme İşçiliği (Kaldırım Yapımı)	399.139,00
19.07.2023	1948	12.05.2023	02.06.2023	Parke Taşı, Bordür Taşı ve Kanalizasyon Baca Yükseltme İşçiliği (Kaldırım Yapımı)	295.249,60
06.06.2023	1461	15.03.2023	01.06.2023	Parkların Bakımı ve Peyzaj İş	360.000,00

19.10.2023	2886	06.10.2023	18.10.2023	Park Peyzaj İşi	409.300,00
30.11.2023	3349	10.11.2023	20.11.2023	Park Peyzaj İşi	285.000,00
18.05.2023	1256	02.03.2023	15.05.2023	Ot İlacı Alınması ve Uygulanması (Temizlik)	420.000,00
28.09.2023	2638	05.09.2023	20.09.2023	Dezenfektan (Temizlik)	409.500,00
15.09.2023	2519	24.08.2023	04.09.2023	Karasinek İlacı Alınması (Sağlık)	400.000,00
17.11.2023	3209	04.10.2023	02.11.2023	Sıcak Sisleme Larva Mücadelesi (Sağlık)	343.000,00
30.05.2023	1333	25.05.2023	22.05.2023	Lastik Alınması (20 SV 135) (İş Mak.Bakım Onarım)	34.000,00
31.08.2023	2382	10.08.2023	16.08.2023	Hidromek Kepçenin Tamiri (İş Mak.Bakım Onarım)	54.876,00
15.09.2023	2529	17.07.2023	21.07.2023	20 SV 135 Plakalı Çöp Kamyonu Tamiri (İş Mak.Bakım Onarım)	34.800,00
19.09.2023	2556	22.08.2023	31.08.2023	20 JCB 06 Plakalı Kepçenin Tamiri (İş Mak.Bakım Onarım)	44.050,00
02.10.2023	2698	10.08.2023	17.08.2023	20 SC 138, 20 SV 135, 20 SV 667, 20 SD 608 ve 20 SU 578 Plakalı Araçların Tamiri (İş Mak.Bakım Onarım)	107.990,00
03.11.2023	3026	04.10.2023	10.10.2023	Hidromek Kepçenin Tamiri (İş Mak.Bakım Onarım)	83.333,33
16.11.2023	3202	19.10.2023	24.10.2023	20 AAB 093 Plakalı Aracın Bakımı (İş Mak.Bakım Onarım)	44.287,58
18.12.2023	3528	20.11.2023	15.11.2023	Hidromek Kepçenin Tamiri (İş Mak.Bakım Onarım)	59.790,00

Tabloda yer verilen örnek işlemlerde görüleceği gibi aynı firmalardan alınan malın fatura ve doğrudan temin onay tarihleri ya aynı gün ya da birbirine çok yakın tarihlerdir. Her bir mal alımına ilişkin fatura bedeli 2023 yılı için belirlenen doğrudan temin sınırının altında kalmakta ancak bunlar toplandığında bu sınır değerini üzerine çıkmaktadır. Bu durum yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı görünmektedir.

Alınan malın konusu, kullanım amacı ve yıl içinde bu amaçla çok sayıda alım yapılması aslında işin sürekliliğine işaret etmektedir. Bu nedenle sürekli alım yapılan mal ve hizmetlerde her defasında doğrudan temin usulünün kullanılması mevzuata aykırı görünmektedir. Bu tarz sürekliliği olan işlerde, yıllık olarak ihtiyaç duyulan mal miktarı üzerinden ihaleye çıkılması ve ihale kapsamında alınması uygun olacaktır.

Kamu idaresince, mal alımlarında ihtiyaçların önceden planlanarak İhale Kanunu hükümlerine göre temin edilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınıra Tabi İşler İçin Yapılan Harcamaların %10 Sınırını Aşması	2021	Yerine Getirilmedi	Diğer Bulgular bölümünde "Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınıra Tabi İşler İçin Yapılan Harcamaların %10 Sınırını Aşması" başlığıyla bulguya alınmıştır.
Süreklilik Gösteren Bazı Mal Alımlarının Doğrudan Temin Sınırının Altında Kalacak Şekilde Kısımlar Halinde Alınması	2021	Yerine Getirilmedi	Diğer Bulgular bölümünde "Süreklilik Gösteren Bazı Mal Alımlarının Doğrudan Temin Sınırının Altında Kalacak Şekilde Kısımlar Halinde Alınması" başlığıyla bulguya alınmıştır.
Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Kayıtlı Alacaklar İçin Tahakkuk Eden Gecikme Zammı ve Faizlerin İzlenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde "Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Kayıtlı Alacaklar İçin Tahakkuk Eden Gecikme Zammı ve Faizlerin İzlenmemesi" başlığıyla bulguya alınmıştır.
Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Vadesine Göre Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde "Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Vadesine Göre Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi" başlığıyla bulguya alınmıştır.
Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Denetim görüşünün dayanakları bölümünde "Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması" başlığıyla bulguya alınmıştır.